

Сұрақ: Мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша білім алған жас мамандардың үш жылдық міндетті жұмыс атқаруы қандай нормативтік құқықтық актілермен қарастырылған?

Жауап: Мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша оқуды аяқтағаннан кейін міндетті үш жылдық өтем мынадай нормативтік құжаттарға сәйкес көзделген:

- ҚР "Білім туралы" Заңы (47-баптың 17-тармағы)
- ҚР Үкіметінің 2012 жылғы 30 наурыздағы №390 қаулысы

Сұрақ: Жұмысты өтеу орны білім беру грантының санатына байланысты ма?

Жауап: Иә, пысықтау орны түлек оқыған білім беру грантының санатына байланысты:

№	Грант санаты	Жұмыс орын
1.	Педагогикалық мамандықтар бойынша "ауылдық квота" шегінде білім беру гранты	Ауылдық жерде орналасқан білім беру ұйымдары
2.	Барлық басқа мамандықтар бойынша "ауылдық квота" шегінде білім беру гранты	Меншік нысанына және елді мекенге қарамастан кез келген бейіндегі ұйымдар
3.	Педагогикалық және медициналық мамандықтар бойынша мемлекеттік тапсырыс	Білім беру ұйымдары, денсаулық сақтау ұйымдары
4.	Барлық басқа мамандықтар бойынша мемлекеттік тапсырыс	Меншік нысанына және елді мекенге қарамастан кез келген бейіндегі ұйымдар
5.	СЕРПІН жобасы бойынша мемлекеттік тапсырыс	Оқу орны бойынша өңірдегі кез келген бейіндегі ұйымдар
6.	Бейін бойынша докторлардың бағдарламасы бойынша мемлекеттік тапсырыс	Мемлекеттік органдар, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары (ЖББҰ), ғылыми ұйымдар
7.	Философия докторлары (PhD) бағдарламасы бойынша мемлекеттік тапсырыс	ЖОО, ғылыми ұйымдар

Сұрақ: Түлектерді жұмысқа бөлу қалай жүргізіледі және онымен кім айналысады?

Жауап: Жыл сайын жас мамандар мен философия докторлары (PhD) оқуын аяқтайтын ЖОО-да мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша білім алған түлектерді дербес бөлу жөніндегі Комиссиялар құрылады. Комиссиялар жұмыс берушілердің өтініштері негізінде жас мамандар мен бейіні бойынша

докторларды дербес бөледі. Философия докторларын (PhD) дербес бөлу ұсынылған құжаттар бойынша және ЖОО-лар мен ғылыми ұйымдардың кадрларға қажеттілік туралы өтінімдеріне сәйкес уәкілетті органдар ұсынған ақпарат негізінде жүзеге асырылады.

Сұрақ: Педагогикалық мамандық бойынша «ауылдық квота» шегінде бітірген түлектің қалалық білім беру ұйымында жұмыс істеуге құқығы бар ма?

Жауап: Жоқ, егер жас маман педагогикалық мамандық бойынша ауылдық квота шегінде оқуын бітірсе, онда ол ауылдық жерде орналасқан білім беру ұйымында жұмыс істеуге міндетті. Бірақ некеде тұрған және оның жұбайы (зайыбы) қалалық елді мекенде тұратын, жұмыс істейтін немесе қызмет өткеретін түлектер, осы жағдайды растайтын тиісті құжаттарды тапсырып қалалық жерге жұмыс істеуге жіберіледі.

Сұрақ: «Серпін» жобасы бойынша білім алған жас маман ЖОО-ны бітіргеннен кейін Түркістан облысында өз мамандығы бойынша жұмысқа орналасты. Бұл жұмыс есептеледі ме?

Жауап: Жоқ, аталған пысықтау есептелмейді, өйткені «Серпін» жобасының түлектері оқыған жері бойынша өңірде, яғни Қарағанды облысында (қала немесе ауылдық жер) жұмыс істеуі міндетті.

Сұрақ: Егер түлектің тұрғылықты жерінде жұмыс болмаса не істеу керек?

Жауап: ҚР Үкіметінің 2012 жылғы 30 наурыздағы №390 қаулысының 20-тармағына сәйкес, бос жұмыс орындары болмаған жағдайда, жас маман жұмыспен өтеу мерзімінде жұмыссыз ретінде есепте тұрған уақытын есепке ала отырып, тікелей тұрғылықты жері бойынша халықты жұмыспен қамту орталығында жұмыс іздеп жүрген адам ретінде тіркелуге тұруға тиіс.

Сұрақ: Жас маман жұмыс орнына қашан келуі керек?

Жауап: Ағымдағы жылы оқуын аяқтаған жас мамандар мен PhD философия докторлары 1 қыркүйектен кешіктірмей жұмыс орнына жолдама бойынша келеді (дербес бөлу жөніндегі комиссияның шешіміне сәйкес).

Сұрақ: Жұмысты өтеу бойынша міндеттеме орындалмаған жағдайда қандай шаралар қолданылады?

Жауап: «Қаржы орталығы» АҚ білім беру саласындағы уәкілетті органның операторы ретінде түлектердің жұмысты өтеу бойынша өз міндеттерін

орындауына мониторинг пен бақылауды қамтамасыз етеді. Жұмысты өтеу бойынша анықталған бұзушылықтар жағдайында «Қаржы орталығы» АҚ жас маманмен және PhD философия докторларымен жұмыс жүргізеді: міндетті жұмысты өтеу туралы жазбаша хабарлама дайындау, жас мамандарға көрсетілген байланыстар бойынша қоңырау шалу, әлеуметтік желілер бойынша іздеу. Қолданыстағы бұзушылықтар жойылмаған және / немесе жұмысты өтеуден бас тартылған жағдайда, бюджет қаражатын мемлекетке, оның ішінде сот тәртібімен қайтару бойынша жұмыс жүргізіледі.

Сұрақ: Міндетті жұмыс өтеуді кейінге қалдыруға бола ма және қандай мерзімге?

Жауап: Мерзімді әскери қызметке шақырылған кезде жас маманға (жас мамандарды және философия докторларын (PhD) дербес бөлу жөніндегі комиссияның шешімімен, жазбаша өтініш пен растайтын құжат негізінде қосымша хаттама ресімделеді) қызмет өткеру уақытына жұмысты өтеу мерзіміне есептелмей кейінге қалдыру беріледі.

Сұрақ: Қандай жағдайларда және қандай санаттағы түлектер міндетті жұмысты өтеуден босатылады?

Жауап: Жұмысты өтеу міндетінен босату берілген құжаттардың негізінде Комиссия шешімімен мынадай санаттарға беріледі:

- 1) жұбайы (зайыбы) тұратын, жұмыс істейтін немесе қызмет өткеретін елді мекенде бос орындар болмаған жағдайда;
- 2) I және II топтағы мүгедектерге;
- 3) одан әрі оқу үшін магистратураға, резидентураға, докторантураға түскен адамдарға беріледі;
- 4) жүкті әйелдерге, үш жасқа дейінгі баласы (балалары) бар, сондай-ақ оларды дербес тәрбиелеп отырған адамдарға беріледі.

Сұрақ: Мемлекеттік тапсырыс негізінде педагогикалық мамандық бойынша білім алған жас маман жоғары оқу орнын бітіргеннен кейін Білім бөліміне өз бетінше жұмысқа орналасты. Бұл жұмыс есептеледі ме?

Жауап: Жоқ, педагогикалық мамандықтардың түлектері білім беру ұйымдарында, яғни бір немесе бірнеше білім беру бағдарламаларын іске асыратын және білім алушылардың оқуы мен тәрбиесін қамтамасыз ететін ұйымдарда жұмыс істеуге міндетті. Жас маман білім беру ұйымына (мектеп, гимназия, лицей, балабақша, бөбекжай, колледж, университет) жұмысқа орналасуы тиіс.

Сұрақ: Жас маман оқуын аяқтағаннан кейін білім беру ұйымында жұмыс істеді, содан кейін үйленуіне байланысты жұмыстан босатылды. Жұмысты өтеу міндеті тоқтай ма?

Жауап: Жас маман ЖОО-ның бітіргеннен кейін кемінде үш жыл жұмыс істеген жағдайда ғана жұмысты өтеу бойынша міндет тоқтатылады. Егер ол грантта толық емес мерзімде оқыған болса, онда оны пысықтау мерзімі мынадай формула бойынша есептеледі:

$$T = y / X * z,$$

онда:

T- айлармен жұмыс істеудің нақты мерзімі, күндерге бөлшектеусіз (бұл ретте ықшамдау үлкен жағына жүргізіледі);

y - айлармен мемлекеттік білім беру тапсырысы негізінде нақты оқу мерзімі, күндерге бөлшектеусіз (бұл ретте ықшамдау үлкен жағына жүргізіледі);

x - ЖОО-да оқудың жалпы мерзімі айлармен (бұл ретте ықшамдау үлкен жағына жүргізіледі);

z - Заңның 47-бабының 17-тармағында және осы Қағидаларда көзделген мемлекеттік білім беру тапсырысы негізінде бүкіл мерзімді алған Қазақстан Республикасының азаматтары үшін 36 айды құрайтын еңбекпен өтеу мерзімі.

Сұрақ: Жас маман оқуды аяқтағаннан кейін бір жылдан кейін магистратураға түсті. Бұл жағдайда жұмыспен өтеу міндеті тоқтатыла ма?

Жауап: Бұл жағдайда еңбекпен өтеу бойынша міндет тоқтатылмайды, өйткені жұмысты өтеуден босату жас маманға бітірген жылы магистратураға түскен жағдайда ғана беріледі (яғни, егер бітіруші 2021 жылы оқуын аяқтап, сол жылы магистратураға түскен болса).

Сұрақ: Міндетті жұмысты толық 3 жыл өтемеген жағдайда қалған кезең үшін берешек сомасын төлеуге бола ма?

Жауап: Жұмыс істелмеген жағдайда бюджет қаражатының шығыстарын өтеу мынадай формула бойынша нақты жұмыс істеген кезеңге мөлшерлес жүзеге асырылады:

$$S1 = (z - d) * S / z,$$

онда:

S1- бюджетке қайтаруға жататын сома, теңгемен;

d- айлармен жұмыс істеудің нақты мерзімі, күндерге бөлшектеусіз (бұл ретте ықшамдау үлкен жағына жүргізіледі);

z - Заңның 47-бабының 17-тармағында және осы Қағидаларда көзделген мемлекеттік білім беру тапсырысы негізінде бүкіл мерзімді алған Қазақстан Республикасының азаматтары үшін 36 айды құрайтын еңбекпен өтеу мерзімі;

S- Мемлекеттік білім беру тапсырысы негізінде оқыған барлық оқу кезеңіне жұмсалған бюджет қаражатының сомасы.